

Tirsdagsanalyse: Saudi-Arabien er pisket til kursskifte

Saudi-Arabien er bankerot om 4-5 år, hvis udviklingen fortsætter.

Efter at Saudi-Arabien henrettede den saudiske shia-leder Nimr al-Nimr, og iranere herfter satte ild til Saudi-Arabiens ambassade i Teheran, har Saudi-Arabien nu afbrudt de diplomatiske forbindelser med Iran.

Saudi-Arabien har længe ført stedfortræderkrig mod Iran i Syrien, Irak og Yemen, og den seneste udvikling tyder ikke godt for disse lande. Samtidig med at Saudi-Arabien nu eskalere sin konflikt med Iran, er landets livsnerve - olien - faldet drastisk i pris fra over 100 dollars for et år siden til ca. 30 dollars nu - og uden udsigt til, at den vil stige. Kombinationen af Saudi-Arabiens regionale engagementer og den lave oliepris betyder, at landet for øjeblikket bruger mellem 10 og 12 milliarder dollars om måneden af sin formue. Fortsætter det sådan, er landet bankerot om 4-5 år. Landet er kort sagt i en udvikling, der minder om et langsomt togsammenstød.

I det følgende vil jeg se på de faldende olieprisers politiske betydning - for det saudiske styres overlevelseshed og for dets regionale politik. I analysen i morgen vil jeg se på, hvad det saudiske kongehus kan gøre for at redde sig ud af problemerne og sandsynligheden for, at det vil lykkes.

EVNEN TIL AT forsyne den voksende befolkning på 30 millioner mennesker med materielle goder er vigtig for det saudiske kongehus' legitimitet. Under det arabiske forår viste styret, at det var ganske bevidst herom. Det var derfor, man åbnede pengehalerne for en strøm af nye subsidier og lønforhøjelser, der skulle komme en eventuel kritik i forkøbet.

Det saudiske bnp udgør hele 25 procent af Mellemøstens samlede bnp, og landet er krumtappen i Gulf Cooperation Council (GCC), der organiserer landene på Den Arabiske Halv. Flere medlemmer af GCC, Kuwait, De Forenede Arabiske Emirater og Bahrain, har da også fulgt Saudi-Arabien og afbrudt de diplomatiske forbindelser med Iran.

Med sine 30 millioner indbyggere, store befolkningsvækst (1,5 pct. om året) og enorme militærinvesteringer er Saudi-Arabien i det hele taget en afgørende aktør i Mellemøsten, politisk, militært og økonomisk.

Det er også det eneste land med en såkaldt swingkapacitet inden for olieproduktionen, der gør det muligt at øge eller sænke sin olieproduktion for kort tid og dermed spille en rolle som økonomisk stabilisator i verdensøkonomien.

Saudi-Arabien er derfor også en af USA's mest betroede allierede i regionen. Endelig er Saudi-Arabien som bekendt hjemsted for den fundamentalistiske wahabi-retning inden for sunni-islam og for en stor del af de mest ekstremistiske jihadist. Religiøse netværk i landet støtter udbredelsen af fundamentalistisk islam i andre islamiske lande og ser sig selv som sunni-islams beskytter mod den kætterske shia-islam. Bekæmpelsen af shiismens hovedland, Iran, har for Saudi-Arabien prioritet over alle andre udenrigspolitiske mål.

Efter det arabiske forår er Saudi-Arabien blevet mere og mere engageret uden for sit lands grænser. Ikke blot i forbindelse med udbredelsen af fundamentalistisk islam, men også i forsøget på sammen med Egyptens nye ledelse at dæmme op for demokratisering af Mellemøsten, som de korrekte anser for at være en trussel mod deres eget reaktionære styre.

Saudi-Arabiens forsøg på at stå op imod Iran, at udbrede fundamentalistisk islam og at sætte en stopper for demokratisering har derfor ført til et meget vidtstrakt og dyrt engagement uden for landets egne grænser. For tiden er Saudi-Arabien således militært engageret i borgerkrigen i Yemen, landet finansierer al-Sisis styre i Egypten med mange milliarder dollars om året og forsyner oprørsstyrker i Syrien med våben og penge. Saudierne støtter også lande som Bahrain, Jordan, Algeriet og Marokko økonomisk. Dertil kommer, at saudiske donorer finansierer fundamentalistiske madras'er (religiøse skoler) i Pakistan og mange andre steder.

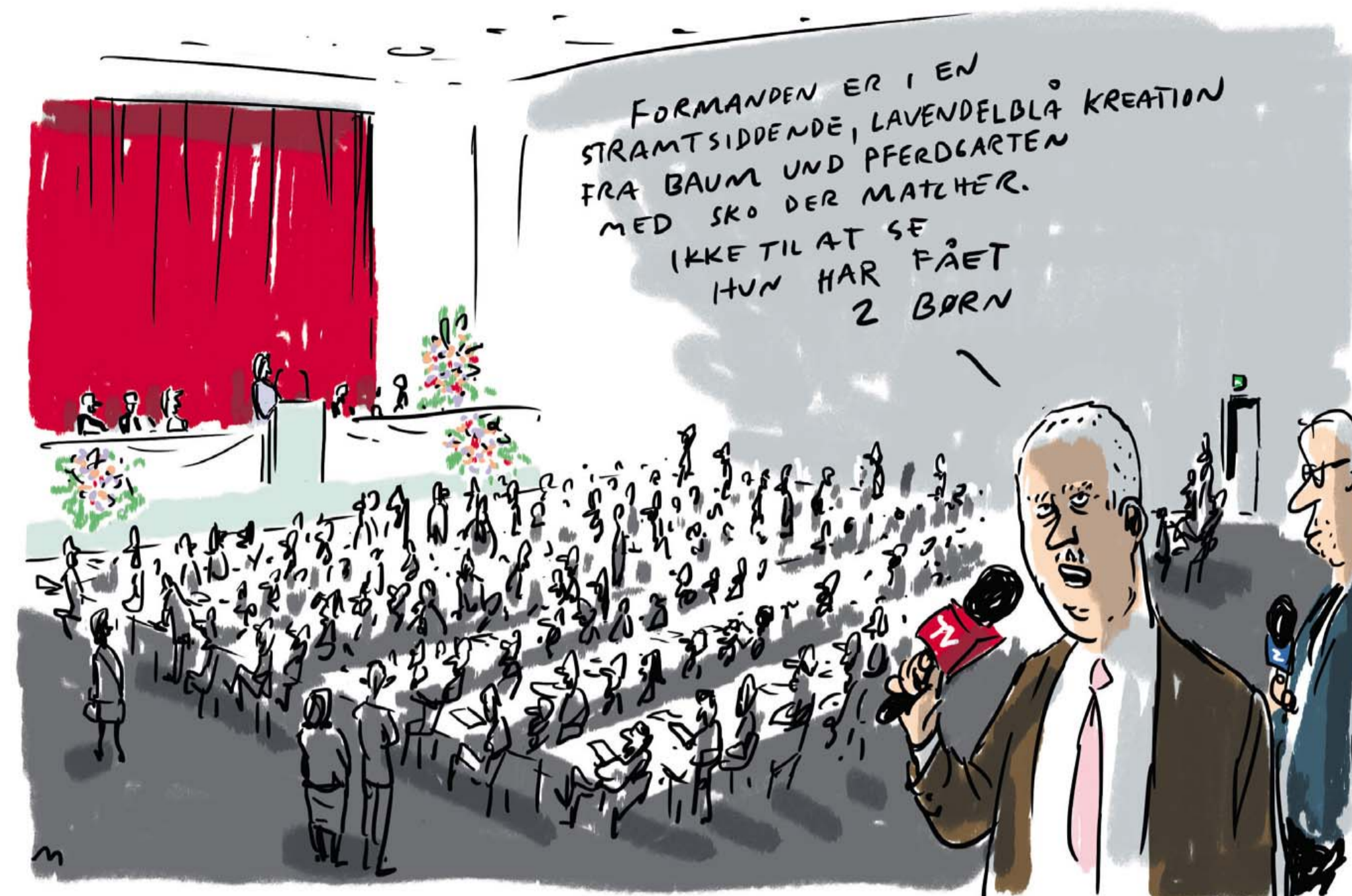
I 2009 sagde daværende udenrigsminister Hillary Clinton, at saudiske donorer nok er den vigtigste eksterne kilde til finansiering af sunni-terrorgrupper i verden, og at al-Qaeda og Taleban »sandsynligvis har fået millioner af dollars« fra saudiske donorer. Selv om pengene kommer fra private borgere og organisationer, fratager det jo ikke staten for ansvar, da den saudiske stat åbenbart ser passivt til, mens der rejser penge til sådanne grupper.

I SIDSTE ENDE afhænger det saudiske styres fremtid af, om der er ro på hjemmefronten; især fra styrets bagland af prinser og klanledere og fra den store befolkningsgruppe af rodløse unge. De første kræver penge, mens de sidste kræver jobs. Den eneste måde, de to ting kan forenes på, er, hvis Saudi-Arabien begynder at transformere sin kapitalintensive og jobsvage olieøkonomi hen imod en produktionsøkonomi, der i højere grad skaber jobs - og samtidig gør landet mindre afhængigt af olien. Har saudierne viljen til en sådan kursændring? Og har de evnen? Det handler analysen i morgen om.

analyse@pol.dk

Søren Schmidt er mellemøsteskspert og lektor på Aalborg Universitet.

Den lille forskel

Kvindelige politikere er underlagt helt anderledes kønsbetingede vilkår end deres mandlige kolleger. Tegning: Mette Dreyer

11 terrorsspørgsmål i dagens anledning

SIGNATUR
ANDERS JERICHOW

Skal vi forstå terrorister? En 15-årig dansk pige og hendes ven er arresteret. Er det tæt på frihedskamp?

En 15-årig pige og hendes 24-årige ven og syriensfarer er fængslet; åbenbart for at omgås med terrorplaner.

Samtidig har Mathilde, Aja og Katinka bedt om svar til en projektopgave om terror. Klasse, skole og alder er ukendt, men pigernes 11 spørgsmål er glasklare:

1. *Hvad er definitionen på terror?* Svar: Hvis man slår tilfældige ihjel for at sprede skræk og rædsel og bilder sig selv ind, at det vil gavne ens politiske sag, er man terrorist. Også hvis man hjælper andre til at gøre det.

2. *Hvorfor opstår terrorisme?* Fordi nogen

tror, de har ret til at lade deres egne ideer gå ud over andre, og fordi de tror, det er nødvendigt.

3. *Hvordan bliver man terrorist, og hvorfor bliver man radikaliseret?* Man køber et våben eller sprængstof og går i gang. Desværre er det let. Først overbeviser man sig selv om, at man har lov til at bruge vold mod andre, hvis ens sag skal gå godt.

Men det kan ikke nytte at tale om mangel på alternativer. Den, der fører kniven, kan altid vælge at lade være. Desværre ved vi vist ikke, hvorfor folk bliver 'radikaliseret' eller ekstremister uden for pædagogisk rækkevidde.

Tit har de radikaliserede sikkert følt sig udenfor og savnet nære omgivelser, som lagde en arm om dem i tide. Tænk, hvor trist, hvis unge har været så svigtet?

4. *Hvad er forskellen på terrorister og frihedskæmpere?* Det er svært at tage en frihedskæmper alvorligt, hvis han vælger at lade sin egen drøm om frihed gå ud over tilfældige. Måske synes terrorister, at der ikke er forskel, men det er selvbedrag. Rigtige frihedskæmpere slås mod deres egne undertrykkere, ikke mod andre.

5. *Hvem står til ansvar for terror?* Det kan terrorister ikke tøre af på andre. Man kan ikke give andre skylden, selv om de måske også har opført sig dumt. Derfor

“
Terrorister hævder, at de myrder i bedste mening, og at vold er i orden med Gud. Sådan en gud kan ingen da tro på

må terroristerne, deres ledere og sponsorer altid selv være ansvarlige for terror. Det er ude i hampen at give ofrene skylden.

Tillægsspørgsmål: Kan det i princippet være de vestlige landes egen skyld? Hmm, terror rammer sjældnere i Vesten, hvor demokrati og åbenhed skal begrænse risikoen for terror. Terror rammer oftest ufrige dårligt fungerende samfund.

6. *Hvordan skal man forstå, at terrorister gør, som de gør?* Det vigtigste er vel at forstå og fastholde, at deres blodsudgydelser er en forbyrdelse? Men I har ret, det er altid en god idé at prøve at forstå, hvorfor folk kommer på kant.

Tit er de sikkert frustrerede og/eller desperate og måske indoktrinerede mennesker, som ikke forstår, at der er en ikke-voldelig vej. Nogen har måske også overbevist dem om, at deres gud synes, at vold er en god idé. Mærkelig tanke.

7. *Kan vi have en verden uden terror?* Der vil nok altid være forskruede typer løs.

8. *Er terror en ny form for krig i verden?* Egentlig ikke. Men det er sikkert stimulerende for folk, der pønser på terror, at de kan få så stor medieopmærksomhed, måske endda i bedste sendetid, fordi medier elsker det dramatiske - nogle gange for meget.

9. *Er der onde tanker bag terrorisme?* Det synes terrorister næppe. Men handlingen kan knap ses på anden måde: Vil det ikke altid være ondt at lade tilfældige folk bløde eller dø for andres politiske projekter? Terrorister hævder, at de myrder i bedste mening, og at vold er i orden med Gud. Sådan en gud kan ingen da tro på.

10. *Har staten ansvar for sine borgere, når den sender landet i krig?* Staters regeringer har ansvar for borgere, også i krig. Ansvar handler om at beskytte borgere mod vold, terror og krig. Ansvar handler også om ikke at drage i krig, medmindre det er nødvendigt for at forsvare sine borgere. Isærlige tilfælde kan det ifølge FN desuden være ansvarligt at gå i krig for at beskytte andre nationer.

11. *Hvad kan vi gøre for at stoppe terrorisme?* Vi kan alle prøve at undgå, at nogle, som vi kender eller omgås, bliver så frustreret og så isoleret, at de overhovedet får den tanke at gribe til terror, uden at det bemærkes og standes af familie, venner, naboer eller kolleger.

Helt hindre terror udefra kan vi nok ikke. Det betyder ikke, at vi skal vænne os til terror, og slet ikke, at vi skal finde os i den. Men vi skal ikke puste den heldigvis begrænsede trussel så meget op, at vi bliver unødigt bange. Risikoen er ret lille.

anders.jerichow@pol.dk

Timer uden reelt indhold giver ikke dygtigere elever

Lad nu lærerne om undervisningen og pædagogerne om fritiden.

FOLKESKOLEN

CECILIA LUCIA FAVA,
FORMAND FOR FOLKESKOLEFORÆLDRE

POLITIKEN BRAGTE indlægget 'Frederiksberg sender skidt signal til pædagogerne' (8.1.) af Elisa Bergmann, formand for Bupl. Indlægget er en kritik af Frederiksberg Kommune, som ønsker at give deres skoler mulighed for at afskaffe lektiecafeer og/eller den understøttende undervisning, så man kan forkorte skoledagene og anvende ressourcerne mere hensigtsmæssigt. Kritikken går blandt andet på,

at politikerne vil »fjerne variationen og fordybelsen«. Dette ræsonnement er i vores øjne helt forfæjlet.

Med en mere fornuftig anvendelse af ressourcer kan man lokalt give plads til mere fordybelse og mere variation i undervisningen. Folkeskolen har altid ligget højt i internationale målinger, når det drejer sig om elevernes trivsel. Derfor er der intet, der tilsiger, at vi behøver at ændre på præmisserne for, hvem der underviser i skolen.

De tre seneste skolereformer er gennemført for at højne elevernes faglige niveau. Derfor er det helt paradoksalt, at der i folkeskolen fra 2011 til 2015 er fjernet 4.550 lærerstillinger, samtidig med at der er oprettet 5.100 pædagogstillinger, ifølge tal fra Undervisningsministeriet.

I alle lande, der er kendetegnet ved et højt fagligt niveau, har man først og

“
Vores børn har brug for fritidstilbud af høj kvalitet og fagligt dygtige pædagoger

fremmest satset på, at underviserne har de bedst mulige kvalifikationer.

I Finland har lærerne ordentlige rammer og tilstrækkeligt med forberedelsestid, så de kan gennemføre undervisningen tilpasset alle elever. Det betyder, at eleverne får en velforberedt undervisning, og at der er masser af personlig feedback. I Finland kunne man ikke drømme om at anvende en betydelig del af skolens ressourcer på et eller andet udefinerbart begreb som understøttende undervisning, hvor personer uden læreruddannelse skal forsøge at gennemføre en undervisning.

I stedet har mange skoler et mindre antal undervisningsassistenter, der, som navnet antyder, kan give en hjælpende hånd i konkrete situationer efter lærerens anvisning. Folkeskolen har gennem flere år været hårdt ramt af besparelser,

og udgiften per undervisningstime til den enkelte elev er faldet med 26 procent på 6 år. En meget lang skoledag med timer uden reelt indhold giver ikke dygtigere elever. Det er den erkendelse, man er kommet til på Frederiksberg og i flere andre kommuner landet over. Vi har stor forståelse for, at Bupl kæmper for sine medlemmer, men vi vil opfordre til, at energien lægges i at redde det uerstattelige arbejde, pædagogerne hver dag udfører i fritidsdelen. Vores børn har brug for fritidstilbud af høj kvalitet og fagligt dygtige pædagoger. Vi står meget gerne sammen med Bupl om at værne om dette særlige rum. Derfor opfordrer vi til, at vi står sammen om at sikre kvalitet frem for kvantitet i skolen. Og at vi i samme moment står sammen om at sikre, at fritids-pædagogikken ikke går til grunde i reformiveren.